

В. І. Урсул,
*вчитель початкових класів
Новоукраїнської загально –
освітньої школи I – III ст. № 6
Новоукраїнської районної ради*

Вчимося бути добрими людьми

(Перший урок для учнів 4 класу)

Мета: вчити дітей розкривати зміст таких морально – етичних понять як «добро», «доброта», «чуйність», «співчуття» та «співпереживання». Вміти наводити приклади прояву доброти, чуйності, співчуття. Вчити дітей оцінювати власні дії та вчинки, вчинки інших людей.

Матеріали до уроку: вірші І. Драча, М. Чумарної , оповідання Б. Грінченка «Добрий хлопець».

Обладнання: паперові голуби з прислів'ями про доброту, чемність, сумління, мішечок чарівних якостей.

Хід уроку:

І. Організація класу до уроку.

Доброго ранку, Доброго дня
Доброго дня, вам, щодня!

Вступне слово вчителя:

Любі діти, сьогодні ми побуваємо у країні Доброти.
Доброта, милосердя...

Ще з давньогрецьких часів це було традицією нашого народу.

Цілком природним і закономірним вважається допомогти знедоленому, нещасному, поділитися шматком хліба, дати притулок бездомному, захистити старість, немічність, порятувати хворого чи каліку, захистити скривдженого.

Доброта, милосердя – багатолікі. Потреба в них повсякчасна.

Навіть тоді, коли немає біди, навіть там, де гори спокійні та твердь земна не хитається під ногами. Милосердя, чемність, доброта – це крила, на яких тримається людство.

ІІ. Актуалізація опорних знань

- Діти! Згадайте, які оповідання В. Сухомлинського ми з вами читали про те, як можна стати добрим (*про доброту, чуйність, співчуття та співпереживання*).

- В. Сухомлинський написав оповідання «Легідна рука», «Як Сергійко навчився жаліти», «Добре слово», «Пробачте діти...я запізнився...», «Горбатенька дівчинка».
- Чому навчили вас ці твори?
- Які уроки доброти ви отримали?

1. Читання і аналіз віршів М. Чумарної, І. Драча.

- Уважно прослухайте вірші
- Чи погоджуєтесь ви з авторами?
- Що ви відчуваєте, коли вдається вчинити по – доброму, зробити добру справу?

Не економте доброти,
Не бережіть її на завтра,
Не бійтесь вчасно показати
своє «люблю», своє «прости».
Не економте доброти –
Її примножите, віддавши.

- До чого закликає автор?
- Чому не треба економити доброти?
- Ще одна порада від І. Драча

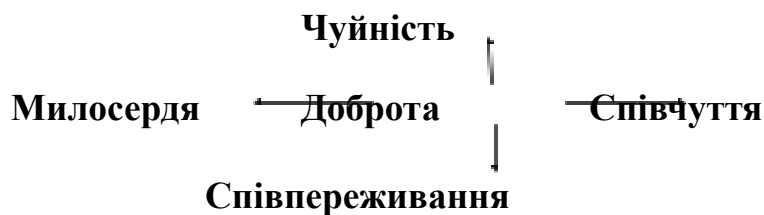
Хіба чекати плати за добро?
Нехай в руці займається перо,
Нехай твоя зламається рука,
Що за добро добра собі чека?
Добро твориться – на за так.
Так, як цвіте і опадає мак,
Як хмарка в'ється і сміється пташка,
Як трудиться мурашка – горопашна.

- Яким має бути добро?
- Чим воно відрізняється від своєї протилежності – зла?

III. Мотивація навчальної діяльності

- Діти, сьогодні ми розкриваємо зміст поняття «доброта».
- Які слова у вас асоціюються із словом «доброта»?

Асоціативний кущ.

- Чи важко бути добрим, чому?
- Коли людина допомагає іншим, вміє співчувати, співпереживати та навіть, вислухати – це вже є прояв доброти.

Сьогодні ми з вами повчимося бути добрими, відчуємо гордість і радість від добрих наших справ і дій.

2. Розбір життєвих ситуацій, морально – етичного спрямування. Вправа «Займи позицію»

1. Якщо ти побачила у дворі малюка, який плаче, то ти:
 - а) прагну завжди допомогти;
 - б) не зверну уваги;
 - в) думаю проте, що могло статися;
 - г) з'ясовуєш стосунки з кривдником.
 2. Твій однокласник отримав погану оцінку з контрольної роботи, на відміну від тебе. Ти...?
 3. У твого приятеля у сім'ї трапилось нещастя - тяжко захворів тато. Ти...?
 4. Як розумієте зміст прислів'я «Зробиш добро – не кайся, вдієш лихो – начувайся»?
 - Які риси характеру потрібні у країні Доброти?
 - Які чарівні слова ви знаєте?
 - Зберіть прислів'я про доброту. (Підкидаю паперові голуби, діти їх ловлять і зачитують прислів'я).
- Хто людям добра бажає, той і собі має.
 - Світ не без добрих людей.
 - Хто чисте сумління має, спокійно спати лягає.
 - Все добре пам'ятай, а зла уникай!
 - Хто не чинить лихого, тому не страшно нічого.
 - Не копай другому ями, бо сам до неї впадеш.
 - Посієш вчинок, виросте звичка.

IV. Ігрові методики з виявлення власної самооцінки дітьми щодо наявності у себе таких моральних якостей як «доброта», «чуйність», «співчуття» та «співпереживання».

1. Гра «Мішечок чарівних якостей» (за О. Хухлаєвою).

На дошці та на картках написані позитивні якості, які знаходяться в чарівному мішечку. Ведучий бере кожне з них і пропонує поміркувати, кому в класі воно більше підходить. Він кидає м'ячик зі словами: «Мені подобається у (Оленки) її « доброта». Той, хто отримує м'яч, повинен швидко вибрати з «мішечка» наступну якість і подумати, кому її краще віддати (*Орієнтовний перелік якостей: «доброта», «чуйність», «співчуття», «співпереживання», «повага до інших»*).

2. Методика « незакінченого речення».

- Діти, доповніть речення
«Добра людина ніколи не»
«Чуйна людина завжди...»
«Співчувати іншій людині означає ...»

3. Опрацювання оповідання Б. Грінченка «Добрий хлопець».

Читання оповідання

Аналіз прочитаного тексту.

- За що автор назвав хлопчика добрим?
- Чи сподобався тобі вчинок хлопчика?
- Чим саме?
- Чи хотів би ти бути схожим на нього? Чому?
- Яким можна назвати його вчинок?

Добрим бути – зовсім це не просто,
Не залежить доброта від зросту,
Не залежить доброта від віку,
Добрим треба бути нам до віку.
Тільки треба, треба добрим бути
І в біді про друга не забути.

І крутиться земля скоріше,
Якщо будем я і ти добріші.
Доброта роками не старіє,
Доброта від холоду зігріє.
Якщо доброта, як сонце, світить,
То радіють і дорослі й діти.

V. Підсумок уроку

Як стати доброю людиною?

Що для цього слід завжди робити в житті?
Як себе поводити у ставленні до інших?

Тест : «Який я?»

- Як ти вважаєш, ти добра людина?
- Як би тебе могли оцінити твої однокласники? Твої рідні?
- Чи хотів би сам стати доброю людиною?
- Яким має бути добро, яке ти робиш? (за винагороду чи безкорисним)?
- Чи треба завжди хвалитись здійсненим добрим вчинком або чекати винагороди за нього, якщо «Так», то чому?
- Якщо «Ні», чому?

Список використаних джерел:

Вірші І.Драча, М.Чумарної.;

Оповідання Б. Грінченка «Добрий хлопець»;

Киричок В. А. «Основи гуманістичної моралі»